



Välkommen till Sankt Franciskus Katolska Kyrka i Jönköping

Presentation av vårt kyrkorum och vår församlings historia samt lite förklaring till hur vi katoliker använder vår kyrka

Vatikanens flagga är det första som möter besökaren utanför ingången till kyrkan och i kyrkans hall. Flaggan betyder inte att man befinner sig på Vatikanens mark, som ju är en självständig stat, utan vår andliga gemenskap med Katolska Kyrkans överhuvud, påven. Vatikanens flagga påminner oss om att vi som tillhör denna församling tillhör den världsvida gemenskapen i Katolska Kyrkan.

Biktstolarna/Biktrummen är en viktig plats i katolska kyrkor och i vår kyrka har två *biktstolar* eller *biktrum* (kallas så när det finns plats även för själavårdande samtal) de är placerade i ingångshallen för att de troende ska kunna bikta sig även när det pågår Mässa inne i kyrkorummet. *Bikten*, eller *Försoningens Sakrament*, är en mycket viktig del av en troende katoliks liv. I detta sakrament får du syndernas förlåtelse, du blir andligen helad, om du uppfyller de fem villkor som Katolska Kyrkan undervisar oss om: 1. Gör samvetsrannsakan (inte

bara rusar in i biktstolen utan att ha förberett sig), 2. Ångrar dig (utan ånger ingen förlåtelse – prästen kan man lura, men inte Gud!), 3. Den goda föresatsen att inte synda mer, dvs. att bättra sig, 4. Muntlig bekännelse av dina synder (inte bara att jag ”gör själv upp med Gud”), 5. Utförandet av den s.k. boten som präster ger (vanligtvis bön).

En katolik ska enligt Kyrkans Fem Bud bikta sig åtminstone en gång per år. S.k. aktiva katoliker biktas sig naturligtvis fler gånger per år. Om renliga människor tvättar sin kropp varje dag, hur ska man då inte se på själen och dess rening! Kyrkan har fått detta sakrament av Herren just för själens rening och helande.

Vigvatten brukar finnas i skålar eller något som liknar små dopfuntar vid ingången i katolska kyrkor. Sedan pandemin (december 2019 - maj 2022) tar vi inte vigvatten i gemensam skål eller kärl i vår kyrka. Däremot finns vigvatten att ta i en särskild behållare i hallen och en större behållare finns där man kan fylla på egen flaska eller liknande för att ha vigvatten hemma. Vigvatten är en påminnelse om vårt dop, då vi blev inlemmade i Kristus och på så sätt befriade från arvsynden och medlemmar i Kristi Kyrka. Genom att ta vigvatten (som välsignas av katolsk präst eller diakon) ber vi samtidigt om själens rening och helgelse. Många katoliker tar vigvatten i kyrkan och hemma och ber ungefär så här: *”Herre, genom detta helgade vatten och Ditt Dyrbara Blod, rena mig från all synd.”* eller *”Herre, rena mig från min synd och två mig från min missgärning”* (denna bön ber prästen vid handtvagningen under Mässan).

När man går in i kyrkan brukar vi ta vigvatten och göra korstecknet. Men för att **inte** hindra andra från att komma in i kyrkan går man genast till sin plats och **där** gör knäböjning innan man går in i bänken eller till stolen där man ska sitta. Man ska alltså **inte** göra knäböjningar och andra gester vid ingångsdörren för att inte hindra flödet av dem som går in och ut ur kyrkan! Man knäböjer vanligtvis med höger knä och ser mot tabernaklet (altarskåpet där Sakramentet förvaras – där är platsen för Kristi kroppsliga närvaro).

Man knäböjer eller sätter sig en stund på sin plats för att tillbe Herren som du befinner dig inför **innan** du gör något annat i kyrkan (som att tända ljus och ”besöka” något helgon som finns representerat i kyrkan genom staty eller bild).

Pågår en Mässa så ska du **inte** syssla med att tända ljus vid helgonbilder mm. Man har ingen rätt att störa under Mässan – som är den främsta och viktigaste bönen – med privata uttryck för sin tro. Att tända andaktsljus ingår inte i Katolska Kyrkans liturgi.

Många besökare från andra församlingar brukar ibland uttrycka sin förtjusning över hur ”katolsk” vår kyrka i Jönköping ser ut, med många helgonstatyer och platser för att tända ljus...

Kanske kan det vara på sin plats att presentera vår ”heliga” inventarier.

Tabernaklet eller *Sakramentsskåpet* ska finnas i koret (*presbyteriet* = platsen där präster, diakoner och övriga altartjänare ska vara under liturgin) eller i ett sakramentkapell i närheten av altaret. I vår kyrka finns tabernaklet framme i korets mitt mellan de två engelska blyinfattade fönstren från 1800-talet. Vi knäböjer inför tabernaklet därför att där är Kristus närvarande i det förvandlade brödet. I början på Kyrkans historia var sakramentsskåpen till för att förvara Kristi Heliga Kropp för de sjuka, sedan blev tanken att de troende ville komma när som helst för att vara nära Herren och tillbe Honom. För oss katoliker är det viktigt att veta att när vi kommer till Herrens hus, då ska Han vara fysiskt närvarande, vilket Han är i *Altarets Allraheligaste Sakrament*.

Vårt tabernakel är tillverkat år 1994 av den numera nedlagda Ljungbergs metallfabrik som fanns i Dunkehalla, Jönköping, där Gråbröderna hade sin mjölkvarn (kallad för Munkakvarn) i ravinen fram till reformationen.

Genom Broder Gabriel Moran CP, som tjänstgjorde i vår församling som ordensbroder i 26 år, fick vi korets **två blyinfattade fönster föreställande den Smärtfyllda Modern och Helige Josef**. Fönstren kommer från Passionisternas numera rivna kyrka Saint Anne and Blessed Dominic of the Mother of God från 1850-talet (I altaret har vi en relik av den sistnämnde. Reliken var en gåva till diakon Göran Fäldt och överlämnades när det nya murade altaret konsekrerades av Biskop Anders Arborelius OCD den 28 november 1999). Broder Gabriel skrev i ett brev från cirka 1995 om fönstren att han trodde de var cirka 150 år gamla.

Broder Gabriel åkte över med båt 1973 och hämtade dessa fönster. På "köpet" fick han det fantastiska krucifixet som är skuret i trä.

Det skulle kosta en astronomisk summa att få ett sådant krucifix idag... Trots strejker både i England och i Göteborgs hamn fick Broder Gabriel både fraktat över och avlastat fönstren och krucifixet genom bön till Heliga Thérèse av Jesusbarnet och Heliga Anletet: "*Little Flower, show your power, in this hour!*" (Lilla Blomma, visa nu din makt så stor, du som uti Himlen bor!") Så bad Broder Gabriel om och om igen...

Det mest iögonfallande i vår kyrka är nog det stora **krucifixet** på väggen till höger om altaret. Krucifixet kommer också från den rivna kyrkan i England och sattes upp lagom till kyrkans invigning 1974. Både de blyinfattade korfönstren och krucifixet kom till vår kyrka som gåva tack vare en lekbroder från Passionistorden, Broder Gabriel Moran CP. Genom Broder Gabriels försorg fick församlingen också den av många älskade kopian av **Öjamadonnan**. Man firade Broder Gabriels 20-åriga verksamhet i församlingen år 1971 och en insamling gjordes som enligt broderns önskemål skulle gå till inköp av en Mariastaty. Statyn är 127 cm hög och skuren i linträd av den berömda firman Ortisei, Bolzano, Italien. Statyn levererades i december 1971. Broder Gabriel beställde flera år senare en likadan staty till Angereds nya kyrka och då kostade den 45 000 kronor!

I en katolsk kyrka ska det finnas ett krucifix, dvs. kors med Kristusbild, inte bara ett bart kors. Detta påminner oss om att Mässan är "*Korsoffrets oblodiga förnyelse*" var gång Mäsoffret fram bärs. Katolska Kyrkan lär också att Mässan är det "*kristna livets källa och höjdpunkt*". Därav Kyrkans uppmaning till alla katoliker att varje söndag och påbjuden högtid delta i Mässan, det vi brukar kalla för '*Mässplikt*', dvs. hur vi tyder Tredje Guds Bud om att helga vilodagen.

Altaret symboliserar Kristus själv som Offret och Offerprästen. När präst och diakon träder fram till altaret vid Mässan så kysser de först altaret, dvs. visar Kristus sin vördnad i hela Kyrkans och de närvarandes namn. Vid högtidligare Mässor *incenserar* prästen altaret, dvs. går runt altaret med rökelse.

När prästen uttalar instiftelseorden under Mässan är det Kristus själv som säger över brödet "*Detta är min Kropp...*" och över kalken "*Detta är mitt Blod...*" Mässan är enligt katolsk lära och tro "*det kristna livets källa och höjdpunkt*", ingen personlig bön kan jämföras med Kyrkans officiella Gudstjänst, Mässan eller Eukaristin (grekiska för *Tacksägelsen*). Endast i Mässan eller Eukaristin uppfylls den

fullkomliga bönen: Tillbedjan, tacksägelse/lovsång, gottgörelse och åkallan.

Vi katoliker använder inte benämningen *Nattvarden* för Mässan eftersom det syftar på Jesu sista måltid med lärjungarna där Herren instiftade *Prästämbetet, Eukaristin* samt gav oss uppdraget att i kärlek tjäna varandra (symboliseras under Skärtorsdagens Mässa med fottvagningen).

Guds Sons, Jesu Kristi offer för vår frälsnings skull påminns vi också om genom de 14 s.k. **korsvägsstationerna** runt väggarna i kyrkan. Vår korsväg är tillverkade i Polen omkring 1980. Det är en medeltida andakt som spreds genom Franciskanorden och den ber vi fortfarande i våra katolska kyrkor, särskilt på fredagar under fastetiden.

I kyrkans högra sidosal har vi ingången till **S:t Maximilians Bok- och Presentbutik** som är öppen i samband med firandet av Mässor.

Helgonen spelar en stor roll i vår katolska tro. De är våra större syskon och vi litar på deras förbön för oss. Vi kan be vem som helst att be för oss, men helgonen som blivit det som Gud ville att de skulle bli därför att de tog Gud på allvar. Helgonen är därför även våra förebilder, men inte några halvgudar! Den första statyn till höger om butikens ingång är **Helige Josef**, Jungfru Marias brudgum. Han har en särställning bland helgonen därför att han är den ende som fick representera Gud Fader i faderskapet för Guds enfödde Son Jesus Kristus. Helige Josef är den Universella Kyrkans beskyddare samt beskyddare och förebedjare för familjer, familjefäder, arbetare och de döende.

Vi har ett helgonförklarat gift par som representeras i en liten staty och tavla, det är den oerhört populära Heliga Thérèses av Lisieux föräldrar, de **Heliga Zélie** (1831 - 1877) och **Louis Martin** (1823 – 1894). Lilla Thérèse själv finns representerad i motsatta hörnet i kyrkan med en 1800-tals staty från Belgien. I hörnet vid utgången mot parkeringen finns en antik **Jesu Hjärta Staty** från Belgien. Vördnaden för Jesu Hjärta talar om hur vi mer och mer kan förstå och komma in i Guds kärlek för oss: ”*Så älskade Gud världen...*” (Joh 3:16).

På motsatta sidan, till vänster om ingången till sakristian (invigd 6 oktober 2013) har vi **dopfont** och **påskljusstake** från Ystads klockgjuteri. Dopet är inträdet i Kyrkans gemenskap och befriar oss från arvsynnen. Den som önskar bli katolik döps inte om ifall dopet ägt

rum enligt dopbefallningen med vatten och i Faderns och Sonens och den Helige Andes Namn. Övriga former av dop som exempelvis i 'Jesu Namn' är inte giltiga i Katolska Kyrkan. Den som upptas i Katolska Kyrkans fulla gemenskap måste däremot konfirmeras, eftersom vi inte delar detta sakrament med exempelvis protestantiska samfund. Vid s.k. upptagning i Katolska Kyrkans fulla gemenskap konfirmeras man vid upptagningen av den präst som leder riten, annars blir ungdomar konfirmerade av biskopen.

Påskljuset är en viktig symbol under kyrkoåret i det katolska kyrkorummet. Det tänds för första gången på påskelden under påskvakan på påskaftonens kväll. Det brinner under hela påsktiden under Mässorna och tänds sedan endast vid dop och begravningar som påminnelse om att Kristus är världens Ljus och genom Hans seger över döden kan vi få det eviga livet.

I vänstra sidosalen har vi statyer av den **Helige Antonius av Padua** (1195 – 1231, firas 13 juni), helgonet som hittar förlorad nåd och allt möjligt och omöjligt som vi förlorar. **Antoniusbrödet** är gåvor som man ger till detta helgons ära för de behövande. Statyerna och tavlan i mitten är gåvor från olika medlemmar. Tavlan föreställer den **Heliga Familjen** (Josef, Maria och Jesus), en kopia av ett verk av Svitozar Nenyuk.

Nästa staty föreställer vår kyrkas skyddspatron, den **Helige Franciskus av Assisi** (1181/2 – 1226, festdag 4 oktober) Franciskanordens grundare. Både statyn av Franciskus och Antonius skänktes till kyrkan från Pater Rafal Zarzyckis föräldrar från Koszalin, Polen år 1994.

Ett mycket populärt helgon, särskilt i Mellanöstern, är den **Helige Charbel** (1828 – 1898, firas 24 juli). Denna staty kom en familj bärande med och frågade kyrkoherden om den kunde få plats i vår kyrka, eftersom vi har så många medlemmar just från Mellanöstern (Irak och Libanon).

Över Helige Charbel har vi en mindre staty av **Heliga Rita** (1381 – 1457, firas den 22 maj) – det '*Omöjligas Skyddshelgon*'. Efter ett traumatiskt liv med en mycket våldsam man och våldsamma söner trädde hon in som änka hos Augustinernunnorna i Cascia, Italien och där fick hon stora mystiska upplevelser. Hon räknas till ett av de helgon vars förbön är mycket stark i svåra situationer.

På väggen bredvid hänger ett tryck från kyrkan Sankt Alfonso där originalikonen **Vår Fru och Moder av den Ständiga Hjälpen** vördas. Ikonen är en av de mest vördade och älskade Mariabilder som existerar. Detta tryck har berört originalikonen i Rom och på onsdagar ber vi den särskilda *ondagsandakten* till Maria efter Mässan.

Statyn av **Heliga Thérèse av Jesusbarnet och Heliga Anletet** (1873 – 1897, firas 1 oktober) stod i ett karmelitkloster i Belgien. Hon dog i tuberkulos i ett då okänt kloster vid 24 års ålder, men Herren ville att hennes andliga dagbok skulle bli en bestseller över hela världen och hennes andliga vägledning för den *Lilla Vägen* bli mottot i hennes undervisning om den kristna tron som fick henne att bli utropad till kyrkolärare.

Bredvid henne finns en liten tavla på ett mycket älskat helgon både i Öst och i Väst: den **Helige Nicolaus av Bari** (ca 270 – 343), även kallad i Öst för den Store Undergöraren. Sankt Nicolaus firas den 6 december årligen.

I glasskåpet har vi relikerna av två av Gråbrödernas martyrer de Saliga **Michal Tomaszek** (1960 – 1991) och **Zbigniew Strzalkowski** (1958 – 1991) De var polska Gråbröder men verksamma i Peru där de led martyrdöden den 9 augusti 1991. De firas den 7 juni varje år.

I skåpet bredvid vördar vi en kopia av **Jesusbarnet av Prag**. Originalstatyn som vördas över hela den katolska världen finns i karmelitkyrkan S:ta Vittoria. Denna devotion eller vörndnad vill påminna oss om Guds Sons människoblivande och samtidigt om Herrens ord: *”Sannerligen, den som inte tar emot Guds Rike som ett barn kommer aldrig dit in”* (Mark 10:16), vilket syftar på hjärtats frihet från allt världsligt begär och på kyskhet.

I en nisch på andra sidan finns en kopia på en känd ikon av **Heliga Clara av Assisi** (1194 – 1253, festdag 11 augusti) som med den Helige Franciskus grundade Franciskanordens s.k. Andra Orden, Clarissorna.

På motsatta sida, under den välvda bågen, är ena ingången till sakristian.

Ett kyrkorum är som ett levande hem. Inredningar förändras, saker tas bort och föremål läggs till. Senaste tillägget är statyn av **Ärkeängeln Mikael**, en kopia från sanktuariet i Gargano. Statyn finns nu i det lilla

kapellet utanför sakristian och är en gåva från några församlingsmedlemmar.

Ärkeängeln Mikael var mycket viktig i den Helige Franciskus devotion och han uppmanade bröderna att ta sin tillflykt till denna mäktiga Ärkeängel, så den passar utmärkt i S:t Franciskus kyrka.

På innergården under klockstapeln står den av församlingen så älskade **Lourdesmadonnan**. Jag har inte funnit något som dokumenterar hur eller när statyn kom till vår kyrka. När församlingskyrkan var nybyggd år 1974 bar man en marmorstaty i Mariaprocessionen det första året eller åren (den står nu i sakristian). På senare bilder ser man Lourdesmadonnan som senare bars kring kyrkan under maj månad. Den brukade förvaras på vinden under resten av året.

År 1858 fick en fjortonårig flicka, Heliga Bernadette Soubirous, se en 'vacker dam' som presenterade sig som den *Obefläckade Avlelsen*. Det skulle bli sammanlagt 18 gånger som Bernadette fick se Guds Moder. Lourdes drar varje år miljontals pilgrimer och turister och är en av Katolska Kyrkans största vallfartsorter i världen.

Nu har du fått lite guidning i vår katolska kyrka på Torpa i Jönköping. Alla, oavsett samfunds- eller religionstillhörighet, är välkomna att delta i våra Gudstjänster.

Men vi ber dig som inte är katolik att respektera att vi **inte** delar ut Kommunionen (Nattvarden) till dem som inte tillhör den Katolska Kyrkan.

Vill du tala med en präst eller diakon så kom gärna till sakristian efter Mässan.

Vi firar Mässa måndag till fredag kl. 12:00, samt på torsdag och fredag kväll 18:00. Söndagar på svenska 09:00, sjungen Högmässa 11:00 och kvällens söndagsmässa 19:00. Dessutom Mässor på olika språk.

Vill du ha vårt månadsbrev med den viktigaste informationen om vår församlings aktiviteter:

Skicka din e-postadress till expeditionen och be oss skicka månadsbrevet varje månad:

jonkoping@katolskakyrkan.se

Angående relikn i vårt altare

Enligt fornkristen sed finns nästan alltid en helgonrelik i katolska altaren.

I vårt altare förvaras sedan konsekrationen av kyrkan och det nya altaret en relik av den **Salige Dominikus Barberi**, eller av Guds Moder, som är hans ordensnamn. Född den 22 juni 1792 i Viterbo, Italien. År 1814 trädde han in hos Passionisterna och var en av de Passionister som i Ere, Belgien, år 1840 grundade det första klostret från deras kongregation utanför Italien. Dominikus ville även grunda kloster i England och detta blev möjligt under Stilla Veckan år 1842. Denne Passionist var en outtröttlig predikant och fick se många frukter av sitt arbete för Guds Rikes utbredande. Bland alla dem som blev upptagna i Kyrkans fulla gemenskap var den sedermera välkände John Henry Newman, som blev prästvigd och senare utnämnd till kardinal.

Dominikus av Guds Moder lämnade jordelivet vid Barmhärtighetens Timme (kl. 15:00) den 27 augusti 1849.

Saligförklarad den 27 oktober 1963 av Helige Paulus VI.

Minnesdag: den 27 augusti.

Årtal för vår katolska församling och kyrka i Jönköping

Vår kyrka firar 50 års jubileum 2024. Kyrkan stod färdig år **1974** och invigdes av framlidne Biskop John Tayler samma år. Dock konsekrerades inte kyrkan då den inte var skuldfri.

Vid firandet av kyrkans 25-årsjubileum konsekrerades (liturgisk invigning) kyrkan av Biskop Anders Arborelius OCD den **28 november 1999**.

Sankt Franciskus församling i Jönköping upprättades genom biskopligt dekret den **7 december 1950**. Den förste kyrkoherden var Fader Herbert Burkert.

År **1956** tog Passionistkongregationen över ansvaret för församlingen. Pater Gerard Mulveal C.P. var kyrkoherde mellan åren **1956 - 1976** och det blev han som skulle ansvara för byggandet av den nuvarande församlingskyrkan.

Den festliga invigningen, som starkt präglades av de ekumeniska band som Passionisterna mycket tidigt lyckades knyta med flera samfund (bl.a. spelade Frälsningsarméns blåsorkester), leddes av Biskop John Taylor den **30 november 1974**.

Passionisterna ledde senare även byggandet av församlingsgården, som invigdes av Biskop Hubertus Brandenburg den **29 januari 1989**.

Bland de många passionister som varit verksamma i församlingens liv bör särskilt nämnas Broder Gabriel Moran, C.P., som oförtröttligt och kärleksfullt tjänade församlingen i 26 år.

År **1990** överlämnades ansvaret för församlingen till Gråbröderna (Conventualfranciskanerna), som då kom tillbaka för första gången till Jönköping sedan reformationen. De två prästvigda franciskanerna tillsammans med en ordensbroder kom från Polen, tillhörande den Helige Maximilian Maria Kolbes provins med huvudsäte i Gdansk.

1993 - 2000 var Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv (tillhörande Sankt Franciskus basilikans kloster i Assisi) kyrkoherde. Den första maj månad som firades av Pater Joseph Maria som kyrkoherde vigdes församlingen högtidligt till Marie Obefläckade Hjärta under högmässan den **29 maj 1994**. Under Pater Joseph' s ledning delades den starkt växande församlingen och Marie Födelses församling i Värnamo upprättades.

Vid firandet av kyrkans 25-årsjubileum konsekrerades kyrkan (efter omfattande inre ombyggnad mm.) av Biskop Anders Arborelius OCD söndagen den **28 november 1999**.

2000 - 2006 hade Pater Peter Zacharewicz OFMConv ansvar för församlingen i Jönköping, efter att först ha tagit hand om den nygrundade församlingen i Värnamo.

Den **3 september 2006** överlämnades kyrkans nycklar till den nye kyrkoherden, Pater Arkadiusz Skodowski OFMConv, som tillhörde den första gruppen franciskaner som kom till Jönköping år **1990**. Pater Skodowski blev kyrkoherde för en växande församling i Jönköping.

Onsdagen den **31 oktober 2012** klockan 09:00 kunde vi sätta första spadtaget i marken och välsigna byggarbetsplatsen. Förre kyrkoherden, Pater Arkadiusz Skodowski OFMConv, som rodde iland hela projektet, ledde välsignelsen. Närvarande var Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv (som enträget bett om denna utbyggnad i flera år), diakonerna Hans Einarsson och Claude Roquebert. Det var byggmästarna själva som bett om denna välsignelsehandling och det tycker vi bådar gott!

Pater Rafal Miler OFMConv var kyrkoherde under cirka ett år **2012** och år **2013** fick Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv återigen ansvaret att vara kyrkoherde för Jönköpings församling som år 2023 räknade cirka 3 500 inskrivna medlemmar och vid kyrkans jubileum 2024 räknar 4 500 inskrivna medlemmar.

Lite om Gråbrödernas historia i Jönköping

Jönköping har bevarat minnet av de franciskanbröder som kom till staden för att grunda kloster på 1280-talet.

Ingenting av klostrets byggnader finns bevarade i dag, trots att det tillsammans med stadens kyrka och medeltidsborgen var de enda byggnaderna som var helt uppförda i sten.

Namn som *Munksjön*, *Munkplan*, *Mungatan* och *Klostergatan* avslöjar dock att bröderna hade en stor plats i Jönköpings utveckling och liv.

Franciskanen Peter Olai skrev om Ordens historia och anger att klostret i Jönköping grundades år 1283. Om man tänker på att Franciskanorden grundades, genom muntligt godkännande, år 1209, så etablerade sig Orden mycket tidigt i Norden.

Viktor Rydberg skriver i sin skrift *Det forna Jönköping*: ”Jönköpings kloster hörde inte till de största i riket, men dess hushållning var blomstrande, och det inte endast genom andras fromma gåvor, utan även genom brödernas eget arbete. Närmast kring klostret var en trädgård. Söder ut låg invid Munksjön ett av bröderna drivet tegelbruk. Åkrar och ängar ägde och skötte de både på denna och andra sidan Munksjön.” Bröderna var så driftiga att klostret t.o.m. ägde all strandmark medan staden inte ens hade en tilläggningsplats för sina båtar för att komma ut på Vättern. Förhandlingar ägde rum på rådhuset mellan stadens styresmän och guardianen, klostrets föreståndare. Det hela slutade med att klostret bytte bort en smal jordremsa som gick ner till Munksjön. I utbyte fick bröderna ett gärde, också nära Munksjön, men längre bort från staden. Detta gärde var dock tre gånger så stort, enligt Rydberg.

Men det var inte bara denna typ av förhandlingar som klostrets bröder var involverade i. Betydligt viktigare var de s.k. *Herredagar* som bröderna inbjöd rikets ledande män och kvinnor till. Den 27 april 1357 hölls fredsförhandlingar i klostrets kapitelsal, med hertig Albrekt av Mecklenburg som medlare, mellan kung Magnus Eriksson och dennes

son Erik. Kung Magnus fick då ge stora delar av sitt rike till sin son. Den 7 februari 1466 var åter franciskanklostret i Jönköping i centrum för stora fredsförhandlingar mellan Sverige, Norge och Danmark.

Den 12 september 1527 utfärdade Gustav Vasa ett skydds brev för klostret i Jönköping. Men detta skulle inte få någon betydelse för klostrets framtid i och med kungens brytning med den världsvida Katolska Kyrkan. Någon gång före år 1544 firades den sista Mässan i klosterkyrkan av guardianen Pater Mats Jönsson, ca 260 år efter att klostret grundades.

En gammal lokal tradition berättar att de flyende bröderna skulle ha gömt kyrksilvret i Munksjön, kanske i tro om att de en dag skulle kunna återvända.

Gustav Vasa gav senare order om att bygga om klostret (som låg där länsstyrelsen nu har sin byggnad) till ett befäst slott. Befästningsverket raserades slutligen år 1833 och stenen från klosterbyggnaderna användes för utbyggnaden av Jönköpings hamn.

Gråbröderna kom tillbaka till Jönköping år 1990 och har sitt nuvarande kloster i församlingens prästbostad vid kyrkan på Torpa.

Jönköping, 2024

Pater Joseph Maria Nilsson OFMConv

Sankt Franciskus katolska församling – Gråbröderna

076 019 80 00

jonkoping@katolskakyrkan.se

Klostergatan 70 B

553 35 Jönköping

<https://www.katolskajonkoping.com>

kollekt – gåvor till församlingen

Swish **123 544 40 13**

Gåvor mm. till Gråbröderna

Swish **076 555 84 06**